

Sygn. akt III PK 117/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa E. L.

przeciwko P. w M.

o odszkodowanie z tytułu naruszenia zasad równego traktowania w zatrudnieniu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27
września 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 5 maja 2017 r., sygn. akt VI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy w C. oddalił powództwo E. L. skierowane przeciwko P. w M. o odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu oraz zasądził zwrot kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 5 maja 2017 r. oddalił apelację od powyższego wyroku (pkt I.) i zasądził od powódki na rzecz pozwanego zwrot kosztów zastępstwa procesowego za II instancję (pkt II.).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powódka zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego tj.: a) art. 18^{3b} w zw. z art. 11² k.p. przez jego błędną wykładnię i uznanie, iż nie doszło do naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu, a co za tym idzie, oddalenie apelacji; b) art. 18^{3d} k.p. w zw. z art. 18^{3a} k.p. przez jego niezastosowanie w niniejszym stanie faktycznym i uznanie, że

powódka nie była dyskryminowana przez pozwanego, a w konsekwencji uznanie, że powódce nie należy się odszkodowanie za naruszenie przez pozwanego zasady równego traktowania w zatrudnieniu; c) art. 18^{3b} § 1 k.p. *in fine* w związku z art. 10 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy przez jego niezastosowanie i uznanie, że powódka zobowiązana jest udowodnić przesłanki nierównego traktowania w zatrudnieniu, podczas gdy musiała je jedynie uprawdopodobnić.

Skarżąca podniosła ponadto zarzut naruszenia przepisów postępowania, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: a) art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. przez nieustosunkowanie się przez Sąd Okręgowy do wniosków dowodowych zgłaszanych przez powódkę, co doprowadziło do nieuzasadnionego naruszenia prawa powódki do wykazania w toku sprawy podnoszonych przez siebie twierdzeń za pomocą zgłaszanych wniosków dowodowych, a w konsekwencji uznaniem przez Sąd, że powódka nie wywiązała się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne; b) art. 378 § 1 k.p.c. przez nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji, polegające na nierozpoznaniu wszystkich zarzutów apelacyjnych, w tym zarzutu naruszenia przepisu art. 227 k.p.c. przez pominięcie dowodów wnioskowanych przez powódkę; c) art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez pominięcie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia; d) art. 243 k.p.c. przez jego niezastosowanie i uznanie, że to na powódce spoczywał ciężar dowodowy w przedmiotowym procesie, podczas gdy to pozwany zobowiązany był dowodzić, że nie doszło do naruszenia zasady równego traktowania.

W oparciu o powyższe powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, a także jego zmianę w powyższym zakresie przez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 40.000 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszej i drugiej instancji według norm przepisanych oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu

kasacyjnym według norm przepisanych; ewentualnie w przypadku nieuwzględnienia powyższych wniosków, o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia w przedmiocie zasądzenia na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego za wszystkie instancje, a ponadto w każdym przypadku, o rozpoznanie sprawy również pod nieobecność pełnomocnika skarżącej.

Przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca uzasadniała jej oczywistą zasadnością, bowiem wydane przez Sąd Okręgowy orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy prawa materialnego oraz procesowego, których to wykładnia - w efekcie jednolitego stanowiska doktryny i judykatury - nie powinna budzić żadnych wątpliwości.

W ocenie powódki Sąd błędnie ustalił, że w niniejszej sprawie nie wywiązała się ona z ciążącego na niej obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. Sąd Okręgowy bezkrytycznie przyjął stanowisko Sądu Rejonowego za własne, nie odnosząc się w żadnej części uzasadnienia do kwestii nieprzeprowadzenia przez Sąd I instancji dowodów zgłaszanych przez powódkę. Sąd zarówno pierwszej, jak i drugiej instancji pominął milczeniem wnioski dowodowe zgłaszane przez powódkę. Taka sytuacja sprawiła, że prawo powódki do powoływania dowodów mających na celu wykazanie okoliczności, z których powódka wywodzi skutki prawne, zostało bezsprzecznie naruszone. Gdyby Sądy obu instancji uznały, że wnioski dowodowe powoływane przez powódkę dążą jedynie do przedłużenia toczącego się postępowania lub nie miały one istotnego znaczenia dla wykazania kwestii, na poparcie których były powoływane, wówczas stanowisko takie powinno znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Niewątpliwie brak przeprowadzenia wnioskowanych przez powódkę dowodów wpłynął na kierunek samego postępowania dowodowego, które to zostało przeprowadzone przez Sąd pierwszej instancji w oparciu jedynie o niektóre wnioski dowodowe.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o odmowę przyjęcia do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania, o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, iż skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi w niniejszej sprawie do rozpoznania nie zawiera zaś żadnych argumentów na poparcie twierdzenia o jej oczywistej zasadności, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Nie spełnia tego wymagania stwierdzenie, że skarga kasacyjna jest uzasadniona, bowiem „Sąd błędnie ustalił, że w niniejszej sprawie nie wywiązała

się ona z ciążącego na niej obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. Sąd Okręgowy bezkrytycznie przyjął stanowisko Sądu Rejonowego za własne, nie odnosząc się w żadnej części uzasadnienia do kwestii nieprzeprowadzenia przez Sąd I instancji dowodów zgłaszanych przez powódkę. Sąd zarówno I, jak i II instancji pominął milczeniem wnioski dowodowe zgłaszane przez powódkę. Taka sytuacja sprawiła, że prawo powódki do powoływania dowodów mających na celu wykazanie okoliczności, z których powódka wywodzi skutki prawne, zostało bezsprzecznie naruszone. Gdyby Sądy obu instancji uznały, że wnioski dowodowe powoływane przez powódkę dążą jedynie do przedłużenia toczącego się postępowania lub nie miały one istotnego znaczenia dla wykazania kwestii, na poparcie których były powoływane, wówczas stanowisko takie powinno znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Niewątpliwie brak przeprowadzenia wnioskowanych przez powódkę dowodów wpłynął na kierunek samego postępowania dowodowego, które to zostało przeprowadzone przez Sąd I instancji w oparciu jedynie o niektóre wnioski dowodowe”. Z takich zarzutów nie wynika nawet, jakie przepisy prawa i w jaki sposób miałyby naruszyć Sąd Okręgowy, a tym bardziej, czy i jaki wpływ na rozstrzygnięcie miałyby ich ewentualne naruszenie. Naruszenie przepisów prawa procesowego tylko wówczas może zaś stanowić skuteczną podstawę kasacyjną, gdy wykazany zostanie jego wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Przez taki wpływ należy rozumieć nie tylko, że dane uchybienia bezpośrednio lub pośrednio miały lub mogły mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, ale i że były tego rodzaju lub wystąpiły w takim natężeniu, iż ukształtowały lub mogły ukształtować treść zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, niepublikowany), a takiego wyводу ewidentnie w treści wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania doszukać się nie można, skoro nie wynika z niego nawet to, jakie dowody i na jakie okoliczności zostały pominięte w sposób wyżej opisany. Podstawy skargi kasacyjnej nie podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, w związku z czym o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw, co w konsekwencji oznacza, iż skarżąca nie uzasadniła swojego wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi z uwagi na występowanie tej przesłanki „przesądu”.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.